

NAROČNINA

Celoletna\$2.—
 Polletna\$1.25
 Chicago celo leto \$2.50
 Inozemstvo\$3.00

SUBSCRIPTION

One Year\$2.00
 Half Year\$1.25
 Chicago one Year \$2.50
 Europe\$3.00

EDINOST

PISARNA
 1849 W. 22nd St.
 Chicago, Ill.
 Telephone: Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVIČO

Sloga jači *Nesloga tlači*

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO SREDA 6. OKTOBRA 1920. ŠTEV. (No.) 55

Published and distributed under permit (No. 390) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

TEDENSKI POLITIČNI PREGLED

O NADŽUPANU IZ CORK-A.
 Terence MacSwiney poročajo iz Angleskega, da se s 53 dnevno njegovega stradalnega štrajka njegovo stanje ni bistveno spremenilo. Od 3 — 4 oktobra je dobro spal in se vsled tega čuti krepkejšega.

MOČVIRJA V PLAMENU.
 Fairchild, Wis., 4. okt. — Hudi vetrovi so razvneli ogenj do visokega plamena v močvirnem prostoru med Fairchild-om in Neillsville; že dosedaj je počasi tlelo v tleh; sedaj pa se dviga plamen do 100 čevljev visoko. Brzobjavna zveza je pretrgana. Bližnja mesta so poslala svoje požarne brambe na lice mesta.

VSE SAMO ZA DENAR.
 General Wrangel je izjavil, da garantira Franciji ves dolg, katerega je posodila Rusiji, ako mu pomaga do zmage v Rusiji. Počeg tega je obljubil general, da bode dal Franciji kontrolo nad vsemi ruskimi železnicami po celi Rusiji.

NASELJENIŠTVO V AMERIKO
 Vlada je izdala statistično poročilo, po katerem je prišlo v Združene države zadnjih sto let 34 milijonov naseljencev. Od teh jih je prišlo 8.205.675 iz Angleške, Irske in Škotske. Iz Nemčije je prišla 4.100.740 naseljencev. Iz Avstrije 4.068.448 in iz Rusije 3.311.740. Iz Francije jih je pa prišlo v sto letih samo 523.806.

PISALNI STROJ ZA SLEPE.
 Posebno vrste pisalni stroj so iznašli, s katerim morejo tudi slepi pisati. — Sestavljen je tako, da se slepi človek v najkrajšem času lahko nauči pisati. Iznašel ga je neki Franciz Duval. Ima tudi veliko stvari, ki skrajšajo pisavo.

ITALIJANSKO DELAVSTVO.
 Italijansko delavstvo ni našlo dovolj podpore za svoje radikalne zahteve pri ljudstvu. Vlada je zato dobila premoč in prisilila delavstvo, da je vrnilo tovarne nazaj lastnikom. Posebno je bilo delavstvo udarjeno, ker ni bilo dohodkov in toraj tudi plače niso mogli dajati. Pri sedanji draginji in pri sedanjih razmerah v Italiji pa delavec ne more živeti, ako ne dobi plače vsaki teden. Tako je delavstvo samo moralo oddati nazaj tovarne, ker je bilo lačno. Glad je pač največji zaveznik vseh vojskujočih.

SLOVENSKI TRGOVCI OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V "EDINOSTI".

POLJSKA ZMAGA.
 Kakor javlja Poljska vlada, vodil je poljsko vojsko proti boljševikom tako slavni zmagi sam general in predsednik Pilsudski. Zajel cele boljševiške štabe. Vjetih je bilo 42.000 boljševikov, 9900 strojnih pušk, 1800 avtomobilov, sedem tovornih vlakov obloženih z živili in amunicijo, trije zrakoplove, 21 železniških strojev, 2500 železniških vagonov.

AVSTRIJA IN NEMŠKA.
 Avstrija silno želi da bi se združila z Nemčijo, ker nemška propaganda toliko dela, da bi se tako pokrepila z avstrijskimi Nemci. Seveda bi s tem Nemčija jako veliko pridobila in še več pa nemška Avstrija. Toda zavezniki se boje Nemčije, ker vedo, da ja ta narod nevaren, kakor hitro pride do malo moči. Ta narod ne more sam sebe preživeti temveč je kakor parazit, ki se živi samo na škodo drugih narodov. Poleg tega misli v svojem velikem nupahu, da so Nemci poklicani zlasti za Slovane, da jih drže v sužnosti. Zato so razun Italije vse zavezniške vlade proti temu in zato bodo morali avstrijski Nemci še počakati, predno se jim bode spolnila ta želja.

ITALIJA IN JUGOSLAVIJA
 Ministerstva Italijansko je sklenilo, da začne nova pogajanja direktno z Jugoslavije glede Jadranskega vprašanja. Minister za zunanje zadeve Sforza se snide z Trumbičem v Benatkah 8. oktobra. Kakor znano, je D'Annunzio proglasil svobodno Kvarnersko državo. Toda temu ni nobena vlada še pritrdirila in tudi najbrže ne bode. Sicer moramo biti dandanes na vse mogoče stvari pripravljeni. Vendar za sedaj so pu stile vlade to vprašanje popolnoma Jugoslaviji, da ga rešita, kakor se jima zdi najbolje. Italija je do sedaj zavlačevala konečno rešitev, ker je upala na znano republikanske stranke v Ameriki, ki ima v svojem programu tudi "upravičene zahteve Italije," da se Amerika vanje ne sme umešavati, pač pa da mora celo podpirati Italijo, kajti Reka in drugo slovensko ozemlje je "italijanski posest", tako vsaj se je Lodge izrazil.

Zato jako malo upamo, da bi tudi to zborovanje imelo ka vspeh. Najbrže je Italija želela ta poganjanja samo zato, da bode zopet celo vprašanje zavlekla do 4. marca.

NA IRSKEM.
 Na Irskem vre dalje. Policija in angleški terorizem gospoduje dalje. Vedno nove in nove žrtve padajo pod silo angleške policije. Pa tudi Irska kaže izvanredno živavost in navdušenje. Vedno bolj in bolj se kaže, da je njena moč nepremagljiva. McSwiney, župan mesta Corka, ki se posti v Londonski ječi, je še vedno živ. Kako je to mogoče, je skoraj nerazumljivo. On vživa samo sveto obhajilo vsako jutro in vodo. Vendar je sedaj že 55 dni od kar se

posti. Z njim se jih posti še cela vrsta jetnikov. Mej tem ko ti mučenci vstrajajo v svoji žrtvi za svobodo svoje dežele, krepki to narodno voljo in narodni odpor k vstrajanju. Te dni je angleška policija in vojaštvo mesto Tubbercurry skoraj popolnoma razdejalo. V tem mestu je prebivalstvo policijo popolnoma kotiralo, da celo noben trgovec ni hotel najmanjše stvari kakemu policistu prodati. To je pa prebivalstvo storilo radi tega, ker so s strehe policije večkrat padali strelji na mimogredoče ljudi.

POLJSKA IN LITVA.
 Minister za zunanje zadeve Sapiecha je oznanil, da želi Poljska v miru žetvi z Litvini in jih ne želi napadati. Vendar pa odločno zahteva, da Litva ne podpira ruskih boljševikov v boju proti njim. "Poljska si ne želi nikake vojske z Litvo, ako Litve ne bode držala z boljševiki in jih ne bode podpirala v boji proti nam."

POZDRAV AMERIŠKIM SLOVENCEM.

Mr. Anton Grdina je prinesel iz starega graja sledeči pozdrav, katerega so podpisali Ljubljanski katoliški Slovenci:

Zbrani na pozdravnem večeru katoliških ameriških Slovencev v Ljubljani dne 17. julija 1920 pošiljamo vsem ameriškim Slovincem najiskrenejše pozdrave:

Gabrijel Valant, Frank Gostinčar, Anton Gradišek, Frank Tratnik, Ciril Debelak, Cilka Sadar, Anton Schöff, M. Skerbenc, Cilka Zupančič, Olga Zajec, Anton Sadar, Slavo Papež, jurist, Frank Kremžar, Avrelia Bulingar, Jožef Pirc, Minka Jeločnik, C. Golmajer, Frank Wilfan, P. Golmajer, Albert Jeločnik, Rudolf Segula, Lovrenc Potočnik, Potokar, F. Žumar, Marija Buršič, Jos. Asič, Irma Wagner-Vidmajer, Kristina Ahčin, Justina Predalič, Angela Rozman, Rudolf Kovačič, Tončka Žrjavova, Peter Majcen, Ivan Zajec, Joško Kikel, J. Skušek, J. Raspergar, J. Stergar, Dr. A. Sever, Zora Poženel, Dragotin Oražem, J. Novak, F. Sajovic, Francka Sajovic, J. Keržar, St. Oražem, Jela Premerl, J. Podobnik, Stana Poženel, Frank Oven, Frank Kordin, J. Srebot, J. Oražem, Frank Podobnik.

VABILO NA ROČBO KOLEDARJA AVE MARIA ZA 1920.

V kratkem času izide "KOLENDAR AVE MARIA" za leto 1921. S tiskom hitimo s polno paro. Nad pet tisoč naročil imamo že do sedaj. Zato nujno opozarjemo vse rojake, ki bi hoteli imeti Kalendar, naj ga nemudoma naroče in naj nikar ne čakajo. Jako veliko ga bode šlo tudi v staro domovino. Takoj sedi, in pošlji naročilo.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

PORAZ BOLJŠEVIKOV.

Kakor se poroča je poraz boljševikov popoln. Mogočna poljska zmagaja je dosegla uničujoči pomen za celo Rusijo in tiranstvo židovskih boljševikov. Ruski mužik je spregledal in se je začel zavedati svojih moči. Na jugu nadaljuje general Wrangel svoje delovanje in napreduje s svojo vojsko. Na zapadu prodira poljska vojska. To je pa dalo pogum ruskim rodoljubom, da so začeli živahno akcijo, da se rešijo more, ki jih tlači že tretje leto. Boje se sicer še Poljakov, kajti vedo, da Poljaki niso veliki prijatelji Rusije, kar se mora samo obžalovati. Vendar upajmo da se boste bratska naroda sprizajnila, kakor hitro se reši ruski narod krepkijev židovskega "lintverna". Oba naroda bosta brez avtokracije in brez kakih zavir, oba na strogo demokratskih načelih. Tako bode sam narod odločeval svojo prihodnost. Toraj je gotovo upanje, da bode zdrav in trezen razum zmagal.

Poljak se boji Rusije enako in zato zahteva po nasvetu Francije, da zasede vsa strategična ruska mesta ob meji n daleč v deželo. General Pilsudski je rekel: "Boljševiška ofenziva nam je pokazala, da Poljska nima v celi Evropi prijatelja, in ako pride do nevarnosti, ga ni naroda, ki bi prišel na pomoč Poljski. Bili smo na tem, da nas bodo popolnoma uničili. In cela Evropa se ni zganila, da bi nam prišla na pomoč. Zato mora Poljska zaupati samo nase in na svojo moč. Zato pa zahtevamo garancij, da nas Rusija ne bode več napadla. To garancija pa si moramo samo dobiti s tem, da zasedemo strategične obmejne točke.

Tudi zahteva Poljska, da bi se naredila posebna obmejna država iz Belo-Rusov, ki bi varovalo Poljsko pred Rusko premočjo. Temu se bode pa z vso silo uprle vse države. Posebno Amerika ne bode tega dovolila. Predsednik Wilson se je izrazil, da Amerika nikdar ne bode dovolila, da bi se Rusija razdella, temveč je odločno za intergriteto države.

Stvar je jako zamotana.

Prisilna delavnica v Ljubljani se po sklepu dežele vlade za Slovenijo odpravi, obsojene prisiljence pa pošlje — občinam domu na glavo. Bo-li župan jih zaprl čez noč v svoj hlev ali svinjak, in gonil oborožen na delo vsako jutro, nismo mogli zvedeti iz starega kraja. Vkrepe deželne vlade si razlagamo tako, da se ji zdi ne vredno nekaj desetnih delarničnih ljudi zapirati v prisilno delavnico, ko jih na tisoče po vojski spri denih postopačev hodi prostih okoli in krade, veriži. Vzgojevališče spri dene mladine v dosedanji prisilni delavnici se premesti v Kočevje in ostane pod vodstvom dosedanjega ravnateljstva.

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.

K. of C. za Jugoslavijo.

Ko je sveti oče sprejel Kolumbove viteze v Vatikanu, opozoril jih je na veliko potrebo pomoči za razne katoliške dežele in narode, kjer je nujna potreba, da se katoličanom priskoči na pomoč, da bodo mogli ohraniti svojo versko svobodo proti krutemu fanatizmu protivreskih mas. Mej temi deželami, katere je imenoval, je tudi Jugoslavija. V Srbijo so poslali zlasti ameriški episkopalci svoje misjonarje, ki naj ta narod "spreobrnejo." Nevarnost je velika, da ta narod odtrgajo za svojo zmoto, ko imajo milijone na razpologo, katere sipljejo med reveže. Ker pa pravoslavje že pred vojsko precej simpatiziralo z episkopalci, ki so videli v tej sekto bogato polje za se, zato je res nevarnost. Ko bi episkopalci raje tu v Ameriki misjonarili in bi svoje milijone spreobrnil nazaj k svoji veri, bilo bi bolje. Opozarjamo pa doma vse katoliške kroge, naj se obrnejo na Kolumbove viteze za pomoč.

NASPROTNIK KATOLIŠKIH ŠOL PORAZEN.

V državi Michigan je kandidiral za mesto governerja neki James Hamilton. Ta mož je velik sovražnik katoliških šol. Predložil je državni zbornici predlogo, po kateri naj bi se v državi Michigan prepovedale vse privatne šole. Vsak otrok od 7. do 16. leta bi bil primoran hoditi samo v javne državne brezverske šole. Misli je ta mož, da bode s tem Bogve kako imponiral svojim volivcem. Vrjel je namreč raznim kričanjem, da je že svet brezverski. Toda ljudstvo mu je dalo krepko zausnično. Od 350.000 volivcev je zanj glasovalo samo 20 tisoč.

ZASTOPNIKI KATOLIŠKIH BOLNIŠNIC.

Kjer koli se enkrat kaj hoče zboljšati in spopolnjevati, takoj se sklene prvo, da se morajo zastopniki teh zavodov ali teh podjetij pogosteje zbirati k posvetovanjem, k skupnemu delu.

Tako je tudi pri katoliških bolnišnicah.

Tako so katol. privatne bolnišnice, katere vzdržujejo večinoma redovnice s svojim beračenjem, priznane tudi najboljše bolnišnice je znano. Da bodo pa mogle napredovati in se spopolnjevati, ustanovila se je lani posebna organizacija teh bolnišnic, ki bode imela vsako leto kje svojo konvencijo.

Vse se organizira! Vse se shaja k posvetovanjem! Samo za katoliške Slovence je rekel. Rev. A. Sorjar pred dvema leti, da tega ni potreba.

Da, če bode tako šlo naprej, saj res kmalu ne bode potreba!

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Edinost Publishing Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KAKO JE BILO DOMA.

(Iz predavanja Mr. Antona Grdina.)

Ker ste bili Vi, Chicaški Slovenci, prvi, ki ste se potegnili za naše slovenske Orle v starem kraju in ste najbolj delovali za pomoč tej organizaciji, zato je prav, da stopim najprej pred Vas in Vam dam poročilo o svojem potovanju kot zastopnik Zveze Katoliških Slovencev na Orlovskem Taboru.

Vsem, kateri ste se za to idejo trudili in jo tako uspešno vodili, kličem v imenu vseh katoliških Slovencev iz domovine stokrat: Čast Vam! Za veliko idejo ste se potegnili in velikansko dobro delo ste storili za svoj narod doma. Ne samo Orlovska organizacija, temveč tudi ves narod doma ve za to in ne bo de tega pozabil.

Vam gre pa tudi čast da ste rešili tudi čast ameriških Slovencev, kajti velikanska sramota za nas katoliške Slovence bi bila, ako bi največji dan naše domovine bil prezrt od Ameriških Slovencev. To bi bila naša sramota in doma bi rekli, da smo že vsi izgubili sveto vero in smisel za katoliško idejo. Zato še enkrat slava Vam, Chicaški Slovenci, ki ste se zavzeli za Orlovski tabor! Bog Vam plačaj! Kajti seveže boste vedno imeli in jim lahko pomagali. Orlovski tabor je bil pa samo eden.

Vsako, ki je prišel sem v Ameriko in je zapustil svojo rodno zemljo, se rad na njo spominja. Zlasti v sedanjih velikih časih, ko se je cel svet spremenil in še se spreminja, vzlasti sedaj človek pogosto misli na svoj dom in želi vedeti, kako je doma, kako se doma razvijajo razmere, kajti ameriški Slovenci težko naredi pravo sliko, kako je pravzaprav poročila, katere dobivamo, so tako motna in tako nerazumljiva, da si sedaj doma.

To je tudi mene gnalo domov. Ko sem toraj dobil povabilo, da bi se naj udeležil tega velikanskega shoda v Mariboru, sem se takoj odločil, da grem in pogledam, kako je doma in objednem, da vidim, kaj je prav za prav na vsej Orlovski ideji, za katero sem čital tako navdušene članke.

In tako sem šel.

Je pač res! Velike ideje se polaste velikrat celega naroda in ga ženo od velikega dejanja do še večjega. Tako je bila tudi Orlovska manifestacija nekak orkan, neka velika ideja, ki se je polastila slovenskih src doma in starem kraju in jih združila, da so priridili, kar bode ostalo v zgodovini slovenskega naroda nekaj nedoseglivega. To sem videl v Mariboru. Kako je bilo v resnici, zato so moje besede preslabe, da bi izrazile. To se je moralo samo videti z lastni očmi in biti priča.

Vendar, da Vam bom dal vsaj kratko sliko vsega tega, naj začnem takoj s svojim odhodom iz Amerike.

Dokler človek ne zapusti kipa boginje svobode v New Yorkski luki, ne ve, kaj je Amerika. Še le ko ima ta kip za seboj, ko ga objamejo tuje razmere, tako drugačne od naših ameriških, še le tedaj človek začne odpirati oči in gledati. Za naša je pot v Evropo tega prepričala sme vsi potniki rekli: Kdor je nezadovoljen z Ameriko in kdor zabavlja črez to lepo našo novo domovino in te razmere tukaj, da se takega ozdravi, ni treba drugega, kakor poslati ga domov v Evropo, pa bode takoj drugih misli in bode takoj največji prijatelj Amerike.

Že ko smo prišli v Italijo, v Neapel in ko smo potovali skozi Italijo, smo videli to velikansko razliko. Tu smo videli revščino! Nagi otroci in na pol nagi odrasčeni po mestih in vaseh, beračev na trume, to je kar smo srečavali po celi Italiji. Izjema bi bil samo nekako mesto Rim, kjer je vse snažno in lepo. Toda drugod je Italija dežela nesnage in revščine in beračev.

Seveda, ko smo potovali skozi Italijo, smo z mrkami pogledi motrili to ljudstvo, ta narod, ko je največji sovražnik našega Jugoslovanskega naroda. Zato smo si želeli kolikor hitreje mogoče priti ven iz te dežele. Zato se tudi nismo veliko ustavljali nikjer.

Prvo razočaranje smo doživeli na poti črez našo tužno Primorsko, skozi Gorico in dalje. Ko smo gledali te opustošene kraje, kjer smo videli podrtine in uničena polja, porosile so se solze in smo se vpraševali: ali bode kedaj ta zemlja prosta krutega jarma, ki jo teži? Nesrečna Primorska!

Ko pridemo v Trst, doživeli smo drugo razočaranje. Ko smo na postaji ukazali izvoščku, naj nas pelje v Hotel Balkan, povedal nam je kaj se je ravno dan preje zgodilo, da so Italijani požgali ta Hotel in z njim vse druge trgovine, ki so bile v slovenskih rokah. In res, ko smo se pripeljali k poslopju, smo videli samo ožgano zidovje. Nastanili smo se v Hotelu Evropa, nasproti Balkana. Tu smo še le izvedeli vso žalostno resnico, kaj se je godilo dan popreje. Ko se mi ne bili nekoliko zamudili v Italiji in bi prišli v Trst po svojem prvem načrtu, bi bili mi ravno v hotelu in kaj bi se bilo z nami zgodilo, ne vemo. Gotovo bi bili izgubili tudi življenje, kakor so ga nekateri. Tu so nas tudi opozorili, naj bomo skrajno previdni, ko bomo hodili po mestu, naj ne govorimo slovensko, ker je vse mesto razburjeno.

Seveda nas je to tako znevoljilo, da smo kakor hitro mogoče bežali iz tega mesta dalje proti domovini. Samo tri me smo bili tam.

V Ljubljano smo prišli pozno zvečer.

Kdor je poznal Ljubljano preje, ta je ne bode več znal sedaj, kajti Ljubljana ni več to, kar je bila. Kakor žaluje vsa domovina tako je tiho mirno žalostna tudi Ljubljana. Ko smo prišli v mesto, je bilo vse tiho in mirno, kakor bi bilo vse izumrlo. Hodili smo od hotel do hotela in iskali prenočišča. Toda povsod smo bili zavrnjeni. Nikjer ni bilo nikakega prostora več za nas. Le s težavo smo slednjič nekje dobili prenočišče.

(Dalje sledi.)

Štirje bratje Pirnat ob priliki 25 letnice mašništva Rev. J. Pirnata župnika v Anaconda, Mont., katero je obhajalo te dni. Poročilo priobčimo drugi teden. Za danes smo izkreno častitamo odličnem jubilarju.

IZ SLOVENSkih NASELBin.

New York.—Četrta srebrna poroka to leto se je vršila dne 26. septembra v naši slovenski cerkvi v naši slovenski cerkvi v New Yorku. — Obhajala sta jo Mr. in Mrs. Jožef Mevžek i Newarka. Ob 9. uri se je pričela slovesnost. Pri cerkvenih vratih je sprejel g. župnik jubila in ju spremil k velikemu oltarju v spredu. S kratkim in ljubljivim nagovorom je g. župnik razložil pomen njune 25letnice v zakonskem stanu ni ob enem navzočim vernikom pokazal z njunim zgledom, kako blagoslavlja Bog že na tem svetu one, ki tudi tukaj v Ameriki neustrašeno žive po naukih svete vere in so zvesti svojemu narodu. Oba jub. sin in družica so med sv. mašo sprejeli sv. obhajilo. — Miss Urška Zakrajšek in Miss Katinka Pavlič ste krasno zapele slov. Češčena Marija. Med slovesno peto sv. mašo so naši cerkveni pevci društva Domovina s svojim navdušenim petjem povzdignili slovesnost. Častitamo obema še črvstima jubilarntoma in jima želimo, da bi ju Bog ohranil še do zlate poroke v zgled in spodbudo rojakom v Ameriki.

Poročevalec.

Chicago, Ill. — Štrideseturna pobožnost v naši slovenski cerkvi se je začela preteklo nedeljo in prvi sveti maši in se je končala v torek zvečer. V nedeljo večer je imel slavnostno pridigo Rev. J. Plaznik, ki je v navdušenih besedah govoril o presv. Zakramentu in češčenju presvetega Srca. Marsikako oko je bilo rosno med njegovim govorom. Po pobožnosti je jo slovesno blagoslovil nov krasen Tabernakelj. Več novih okraskov smo namreč dobili pretečeni teden v naši cerkvi. Tako smo dobili še dve sliki v veži pri vhodu. Nad vrati je krasna slika Jezusa Dobrega pastirja, ki je prišel po izgubljenem ovčico, ki se je izgubila med trnjem. Lepa slika, ki naradi velik utis na vsakega, ki gre v cerkev. Na levi strani na zidu je velika slika Žalostne Matere Božje pod Križem in misijanski križ. Tako, da je že veža lepa kapelica za se.

V sredi cerkve smo našli v nedeljo tudi že krasen "luster" s številnimi lučkami, kar dela našo cerkev še posebno krasno. Kar očaralo nas je, ko je cerkev zažarela v številnih lučkah, pri večernih pobožnostih. In pa nov tabernakelj, ki je nare-

jen popolnoma po pravilih in je kakor "safe", to je kovan iz težkega železa in iz čiste medi.

V resnici smo Chicažani ponosni na svojo v cerkev.

V nedeljo je bila velika sveta maša z leviti in enako tudi zvečer blagoslov. V nedeljo je bilo dan za možo. Lepo je bilo videti že jutraj tako lepo število mož in fantov pri sv. obhajilu in enako celo popoldne je bila cerkev polna. Tudi smo prvič opravljali uro molitve, kakor v starem kraju iz knjige "Večna Molitev."

V ponedeljek je imel sveto mašo jutraj Rev. Fr. Mažir, slovenski župnik iz Springfielda, Ill., duhovnik naše državne zbornice države Illinois.

(Dalje prihodnjic.)

ZAKAJ SE DREN NE DA PORAVNATI?

Odgovor na zgorajšnje vprašanje: zato ker je iz mladega krivo rastele Dren ni sadno, ampak divje drevo.

Zakaj je dandanes toliko podivjanosti mej mladino? Za to ker je drevo en podobno od mladosti krivo rastla. — Kedo je kriv, da je krivo zrasla? Navadno se odgovor glasi: stariši. Drugi pa zopet pravijo: ne stariši, ampak šola je temu kriva. Če ima moderna šola pred očmi samo umstveno izobrazbo mladega naraščaja, zanemarja pa pravstveno odgojo, potem ni čuda, da rodi take sadove ki nam ne dopadajo. Ker sedanji časovni duh ne pospešuje dobro ampak je s svojo pohlepno nastojbo po vživanju in veseljačenju in nepoznanjem samozataje in skromnosti. — podira, to je po mnenju tretjih vzrok posurovelosti mladine. Kedo ima toraj prav? — Vsi trije; vsak nekaj.

Glavna krivda, kaj pa, da je v domači hiši. Kjer so otroci slabo odgojeni, kjer jim nespametni stariši že doma vcepljajo neubogljivost do učiteljev in sploh do prestojnikov, stem da v njihovi, otrok navzočnosti zabavljajo nad resničnimi ali namišljenimi njihovimi napakami, — tam ni čuda, da se otroka prime trma, nepokorščina, ki mu ostane kot žalostna dedščina za celo življenje. Iz tacihi gojencev trmoglavosti in nezadovoljnosti se porajajo poznejši možje prekucije, revolucije.

V mnogih družinah se otroci naravnost odgojujejo k vpornosti proti šoli in njenemu redu. V tem redu se doma učijo iz besed svojih lastnih starišev videti samo zoprnika,

sovražnika njihove volje. Če čujejo starišev godranje nad tem in onim, kar šola zahteva od otroka, češ, kaj je tega treba, saj tudi mi tega nismo imeli pa smo vse eno zrastle, potem ima otrok učitelja za svojega sovražnika, namesto da bi v njem videl prijatelja.

Ne poznamo li nespametnežev, ki se smeja, ko otroci zabavljajo čez svojega učitelja in jim še pomagajo. Seveda, če je potem isti otrok poreden, čuje neredko: Kako te pa tvoj učitelj uči, da si tak? — Učitelj naj je kriv, kar hiša doma pokvari.

"Zakaj pa stariši bolje ne skrbne za odgojo?" — Če jih pa otrok ne uboga. — Zakaj ne? — Za to ne, ker se otrok doma uči z zabavljavnih besed starišev čez učitelja, predstojnikov ne uboga. — Otrok zna izvajati posledice, bolj nego je starišem ljubo, tudi njm samim nasproti. Je li je potem čuda, da tudi njih ne uboga, in da se po končanih šolskih letih, ko se mu kazni ni treba več bati, učitelju nasproti vede nedostojno nevhvaležno?

Potem pa ni čudo, če odrasčajoči mladič ne pozna ali noče poznati tudi do drugih avtoritet nikake pokornosti, ter ravna kakor v šoli, ko je bil najbolj takrat vesel, kadar je mogel vpreti se prevariti, žaliti učitelja.

Posel se vpira gospodarju, vaje nec in pomočnik svojemu mojstru, delavec delodajalcu, državljan postava vam. Čim večja je njegova fizična moč čim bolj si je v šoli zbristil duha, tim nevarniša so sredstva, ki se jih posluži, da prevrne vse, kar se vpira njegovi samovoljnosti.

Na vso moč je toraj potrebno, da se pravočasno zatre duha prirojene vpornosti v mladem človeku. Na vso moč je potrebno, da se stariši varujejo vsega, s čimur bi podirali veljavo duhovskih in svetnih predstojnikov. Z neprevidnim presojanjem delovanja teh dveh stanov, duhovskega in učiteljskega, vprico otrok, se izpodkopuje spoštovanje do teh stanov.

Na mesto pokorščine zaupljivosti pride vpornost, trmoglavost: te slabe lastnosti rastejo z otrokom in se razvijajo s časoma v zoper stavljanje vsaki oblasti, pa naj si bi to bilo tudi na barikadah. To so hudi izrastki zamujene odgoje otrok v samozataji, v spoštovanju postavne oblasti. Prvi, ki v navadi čutijo britke posledice, so stariši, potem pa človeška družba sploh: zadnji, ki so pri tem nesrečni, pa so otroci sami.

NAJBOLJ NESREČNI OTROCI.

Med najbolj nesrečne otroke na svetu spadajo gotovo otroci umornjenih prestolonaslednika Franca Ferdinanda in grofinje Kotek. Malo se je čulo o njih od nesrečne smrti njih starišev. Zadnje čase se je začelo več poročati o njih. Te sirote so do sedaj živeli na gradu Konopišt na Češkem. Od kar se je Češka osvobodila, dovolila jim je ostati na gradu. Najstarejša hči se ravno ženi z nekim bivšim grofom Nosticom. Po postavahe Češke države so izgubili vse naslove in se pišejo samo Hohenburg. Zadnje čase jim je pa tudi Praška vlada začele delati težave. Imenovala jim je vladnega oskrbnika, ki oskrbuje celo premoženje v imenu vlade. Otroci so v nevarnosti, da bodo izgubili še to, kar jim je ostalo po stariših, namreč to posestvo na gradu Konopišt. Bivša avstrijska kamarila jih je preganjala, kakor mačeha in uboge sirote so prestale veliko.

MORE LI BITI KATOLIČAN TUDI SOCIJALIST?

Na to vprašanje odgovarja belgijski socijalistiški list Journal de Charleroi, s zanikanjem. "Ni mogoče biti socijalist tistemu, ki je pripadnik kake vere. Kedor iz svojega zasebnega življenja ne izbrise vsake sledi vere, nima pravice sklicevati se na socijalno demokracijo."

Naši ta rudeči pa hočejo imeti cerkveno parado saj po smrti pri pogrebu: kako se to vjema z njihovimi socijalistiškimi načeli?

KAR SE DOMA ZGODI, NAJ DOMA OSTANE

"Kaj pa ti je, Marjeta, da si tako žalostna? — Si-li kaj bolna?" S temi besedami je pozdravila Liza svojo sosedo, ko sta se vračali od zgodnjega sv. opravila neko nedeljo.

"Ti moj Bog, če ima pa človek take križe in težave, kako bi se mogel drugače držati?" — odvrne čez nekaj časa Marjeta.

"Kaj pa te teži?" vpraša brž radovedna Liza.

"Prav za prav nerada o tem govorim — pa tebi bom potožila, kaj me grize. — Samo drugim nikar ne pravi dalje. — Moj mož je prišel včeraj zvečer nekam vinjen iz salona: in ker ni bila takoj večerja na mizi, se je začel kregati in sitnariti. — Ne morem ti povedati, kako jaz teško gledam do njegovo posedanje po salonih, ki se ga je zadnje čase privadil. — Če dalje slabše je, odkar se je vdal pijači. — Kot pes in mačka sva si: ker vendar ne morem molčati, ko vidim, kako zanemarljivo mene in otroke, in išče zabave pri svojih pijanih prijateljih ter zapravlja tedenski zaslužek. — Otroke pa imam strgane in lačne sama na glavi. — Za minuli mesec niti najemščine stanovanja nisem mogla plačati ker mi ne da denarja. — Oh, kako si ti srečna, da imaš treznega in varčnega moža. — Pri vama je, kakor v rajju."

"Meniš?" se oglasi Liza. — "Verjami mi, tudi mene nekje čevljev žuli, ko bi ne bilo treba. — Vidiš, ti praviš, da je mož varčen: saj bi bilo prav, ako bi bil samo varčen. — toda kar on počne, to ni več varčnost, to je kopost. — Tako pri trdem me ima, da res ne vem, kako naj mu gospodinjim: brez centa naj spravim skupaj, kar rabim za kuhinjo. — Če mu rečem za denar, godrnja-kam da ga devljam; — za obleko mu niti v misel ne smem vzeti; takoj govori o potratu in ne vem še o čem. — Ako bi ne znala za hrbtom njegovim si pomagati, bi morali otroci bositi in strgani okoli hoditi.

In potem tisto večno priganjanje k delu: — nikedar mu zadosti ne storim na dan in vendar delam, kakor črna živina."

Na ta način sta si Marjeta in Liza tožili svoje križe in težave. In ko jima je pota zmanjkovalo, sta pridno postajali po četrte ure na istem mestu v živahnem pogovoru.

Marjeta in Liza imata mnogo sester, ki ne znajo molčati in se jim prej srce ne vhladi, dokler niso obrale svojih nerodnih mož pri tujih

ljudeh.

Za mizo v gostilni sedi mož: grdo gleda pred-se in vliiva eno merico "munšajna" za drugo v sebe. Kmalu pride nov gost in prisede k njemu.

Nekaj časa molčita oba: salunar je odšel po pijačo.

"Kaj pa ti je, John, da si tako slabe volje danes: si z levo nogo vstal?" — prasha Peter.

"Ah — kaj bi to." — Če pa ima človek doma pokoro, pa še kakšno. — Ko bom prišel v drugič na svet, bom šel v kloster ali pa gori na luno, nikdar pa ne več v zakon."

"Kaj pa to pomeni? — Pa se ni sta s ženo zopet sprla?" — "Pa še kako. — Saj veš, jaz sem dobra duša in rad priitrdim, kar je prav: če pa človek ne sme ene besede reči, ne da bi mi jo žena pregodrnjala. — potem se vse neha. — Jaz res ne vem, kedo pri nama hlače nosi, ali jaz ali moja žena. — Danes sva se do kraja sprla: — starejšega fanta sem kaznoval, kakor si je zaslužil za svojo trmoglavost. — pa se je ona vmes vteknila in ga zagovarjala vpricho njega. — Ko sem ji povedal, naj ne daje slabega zgleda otroku, je začela vpiti da sem rabelj in ne vem kaj še vse. — Seveda je tudi meni kri zavrela, da sva se grdo sporekla. — Šla je na to skozi vrata na vas seveda tožit me svojim sosedam, kako sem surov in da zraven mene ni mogoče živeti. — Sedaj sem tu, da si potolažim jezo." — John spi je čašo v dušku.

"Hm, hm. — nerodno to: — ti imaš svoj križ; meni pa je Bog drugačnega naložil. — Saj veš, moja žena je ker krotkost sama, — pa kaj mi koristi to, ko pa ne zna gospodinjiti. — Naj se ubijam in delam kakor hočem in kolikor mi duša da vendar ne shajamo. — Komaj sem plačal nekaj najnujnejših računov in sem si mislil: sedaj se bom malo oddahnil — pa ti pride par čevljev dolg račun od šivilje, za katerega jaz nisem nič vedel. — Če bo šlo tako naprej, bom prišel na kant, predno bo leto dni minulo."

Oba Jeremije bi bila še dalje razlagala svoje križe in težave, da ni vstopilo nekaj novih gostov in se je vsled tega pogovor zasukal drugam. (Dalje prihodnjič.)

Združenje pravoslavne srbske cerkve. — Dne 30. avgusta so se zbrali v Belgradu vsi pravoslavni škofje, da izvrše vjedinjenje vseh pravoslavnih avtonomnih cerkev v Jugoslaviji v en patrijarhat. Tudi to je en korak dalje k sporazumu v shodne in zapadne, rimske cerkve.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Na Verdu pri Vrhniki je umrla Jera Kršičnik, roj. Trobec, stara 87 let.

Požar v Baču pri Knežaku. Dne 7. avgusta je velik požar ob strašni burji uničil pet poslopij peterim gospodarjem. Zgorelo je 19 prešičev in 5 goved.

MALA ANTANTA.

Veliko smo pričakoval od zmagovite antante, da nam bo rezala pravico v velikih kosih. Pa smo se bridko varali. Nemci so naše teple z biči, antanta nas tepe s škorpionji. Tako se godi vsem malim narodom, ki so stavili svoje upe na antanto. Zato je prišel čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš na pametno misel, da ustanovi novo antanto, takozvano malo antanto — zvezo med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo. K tej zvezi bodo prej ali slej pristopile tudi Bolgarija, Grčija in Avstrija. Dr. Beneš se je mudil v ta namen preteklo dni v Belgradu in se sedaj pogaja v Bukareštu, glavnem rumunskem mestu. Prve roge je mala antanta veliki antanti že pokazala. Francozi so hoteli, da bi mi in Rumuni šli z vojsko na Rusijo za francoske kapitaliste. Mala antanta pa je rekla: Sami se bojujte za svoje milijone, če vas je volja, mi ostanemo doma.

Iz lista "Berliner Tagblatt" 26. avgusta. Posnemamo dopis njegovega poročevalca Teodorja Berkes iz Belgrada. V članku izčrpno in objektivno slika inančno stanje Jugoslavije, ki je smatra za zelo ugodno, ker letošna žetev vredna 30 milijard dinarjev, dočim je samo 3 milijarde papirnatega denarja v prometu, ter znaša celotni državni dolg komaj 4 milijarde. Potem pravi: "Naravno bogastvo Jugoslavije je preveliko, da bi ne moglo vzdržati vseh sunkov desorganizacije, ki je nastala po vojni; in vključ orijentskemu, znamenju izreku: maleš. (laisser faire — laisser aller, t. j. pusti stvari svoj tek), je še vedno boljša slaba letina za bolno denarnico, kakor pa papirnati čudeži, s katerimi krmi zapadna financa svojo kobilo do smrti."

Seveda egiptovskih loncev avstrijskega režima in suženjskega biča nad njegovimi nenemškimi narodi ni več. Po puščavi zavožene gospodarke in druge politike blodi Jugoslavija, liki Izraelcem, ko so prišli iz sužnosti, pa se jim je tožilo po egiptovski čebuli in bivolskemu mesu, kakor jugoslovanskim nergačem, ki s svojim zabavljanjem tudi zaslužijo še 40 letno pokoro.

Zagreb. Akademski senat zagrebskega vseučilišča je vzel čast doktorstva narodnim izdajicam Ivi Frank, Vladimiru Sachs in Emanuelu Gagliarici, ki po Italiji rujejo proti Jugoslaviji.

Italija podpira Mažarsko s tem, da ji pošilja orožje in municijo. Topove prevažajo pokrite s senom. Mala antanta, t. j. v vojaški zvezi združene države Jugoslavija, Čeho-Slovaška in Rumunija so storile nove korake pri Veliki antanti, naj se potrebno v krene, da se mažarska bojna moč zmanjša na 35 tisoč mož.

Krščanski delavski kongres v Curihu je bil koncem avgusta. Vdeležili so se ga odposlanci skoraj vseh evropskih držav. Narodni svetnik Scherer je izvajal, da se je kongres sestel za to, da povoljno reši socialno vprašanje. Kongres pozivlja vse delavstvo, naj se s krščansko resnostjo loti rešitve socialnega pranja na podlagi pravosti in zakoni tega reda. Kongres odklanja socializacijo vseh proizvodnih sredstev, ob enem pa tudi kapitalistiški gospodarski program. Kongres se priznava h krščanskemu socializmu.

Potovanje v Ameriko. (Uradno.) Ministerstvo za notranje stvari objavlja: Tukajšnji ameriški konzulat je dostavil nastopne informacije glede potovanja v Ameriko. Osebe, ki žele potovati v Ameriko, morajo imeti prekomejni potni list, na katerem mora biti njihova slika kakor tudi pečat njihove občine, ki potrjuje odobrenje njihovega potovanja v Ameriko. Na istem potnem listu morajo imeti še po eno sliko, ki ostane mož in žena, možka deca do 16. leta starosti in ženska deca do 21. leta. Starejši otroci morajo osebno priti na ameriški konzulat radi vidiranja potnih listov. Te osebe morajo imeti policijski spričevalo o svojem vedenju. Moške osebe morajo imeti policijski izkaz, da so služile v vojski za vojne in ali so služile v avstroogrski državi. Vse osebe, ki pridejo na konzulat radi vidiranja, morajo imeti še po eno sliko, ki ostane v arhivu konzulata. Taksa za vidiranje velja 2 dolarja, ki se plača lahko tudi v dinarjih po določenem kurzu za vsak potni list.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let. Zahtevajte SIDRO tvorniško znamko.

Na polici pri Višni Gori je 29. avg. umrl nadučitelj Ivan Dremelj.

Srbi in Hrvatje so že izvedli svoje občinske volitve. V Sloveniji pa jih hočeji demokrati odriniti v negotov čas: njihov pristaš je namreč minister za notranje zadeve, Draškovič, ki se mu z volitvami v Sloveniji nikamer ne mudi.

Novi občinski volivni red, po katerem bi imele tudi ženske volivno pravico, je bil od regenta odobren že meseca majnika in volitve določene za dan 17. oktobra.

Umrla je v Št. Rupertu na Dolenjskem 18. avg. Ana Škedl, sestra bivšega vseučiliškega profesorja.

DOBER NAMEN ZA PREKMURSKE SLOVENCE.

Vsaki bi se lahko dav k etomi društvi kako mož tak žena. Za sakšega jako potrebno. Zato da nevejmo gde nas nesreča išče. Zato se printe k etomi društvi. Smo sami Prekmurci. Pristopnina jako mala.

Društvo Sv. Jana Krstitela No. 13. pod družbo Sv. Družine. Pravilo Vse za Vero, Dom in Narod.

Vsi za enega, eden za vse. Ljubezno do bližnjega.

Predsednik: Andrej Glavach, Tajnik: Ignacij Krapec, Blagajnik: Štefan Foys.

Asesmenti niso pri nejednom dru. Tudi imamo podporo i poškodino. Za poškodnino se plača ekstra 15c. Za te nevole, od kterih nas Bog oslobodi, kaj takšega, so!

- Za zgubiti obej okej... \$250.00
- " " edno oko... \$100.00
- " " dve roke... \$250.00
- " " edno roko... \$100.00
- " " dve noge... \$250.00
- Za strto hrbenico... \$100.00
- Za zgubiti 4 prstov na roki ali nogi ali dlani... \$50.00

Za operacije se plačuje na kili, apendicitis, želodcu, mehriju, na drobu po \$50.00. Za beteg plačamo 50c na mesec pa društvo plača dolar na dan podpore. Društvo bo melo zberanje za šteto nedelo po meši zarad igre.

ROJAKI BOŽIČ SE BLIZA.

Ne pozabite da so Vaši sorodniki in znanci v stari domovini zelo potrebni pomoči. Kakor veste, jim naj bolj primanjkuje obleke in obuvala. V tem jim najlažje pomagata, ako šljete bakso z blagom skozi našo tvrdko.

Označili smo našo prihodnjo pošiljatev, kot posebno (Božično) ter bodo vse bakse poslane z njo, razdeljene do Božičnih praznikov, od člana naše tvrdke v Ljubljani, Mr. STRUKELA.

Ne zamudite te prilike, ampak pišite nam takoj da ne bo prepozno.

STRUKEK & HORAK

European Trading & Export Co. 88—9th Ave., NEW YORK

V KNJIGARNI "AVE MARIA" imamo veliko zalogo slovenskih knjig. Nad dvesto zavojev smo jih dobili te dni iz starega graja.

Tu imamo skoraj Vse Slovenske Povesti in Romane, Vse Slovenske Molitvene Knjižice, Nabožne Knjige, Novo Sveto Pismo, Muzikalije, Cerk. in Svetne, Razne Pesmarice. — V zalogi imamo tudi angleške molitvenike. — V "EDINOSTI" smo priobčili cenik knjig. Kdor ga želi naj pride ponj nemudoma.

VOZNI RED PARNIKOV

NEW YORK — DUBROVNIK — TRST

- 7. okt. — ARGENTINA,
- 30. okt. — PANONIA
- 3. nov. — PRESIDENT WILSON.

NEW YORK — GENOA

- 30. okt. — RE D'ITALIA,
- 6. nov. — PESARO
- 4. dec. — REGINA.

NEW YORK — HAVRE ali CHERBOURG

- 6. okt. — FRANCE,
- 12. okt. — AQUITANIA,
- 12. okt. — LA TOURAINA
- 15. okt. — LA LORRAINE
- 23. okt. — LA FAYETTE
- 28. okt. — ROCHEMBAU
- 28. okt. — MAURETANIA
- 30. okt. — LA SAVOIE
- 2. nov. — AQUITANIA
- 3. nov. — FRANCE
- 11. nov. — IMPERATOR
- 13. nov. — LA LORRAINE

Navedeni vozni red je podvržen služajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbimo potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

Iz starega kraja je do sedaj prišlo v Ameriko več sto slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz prodal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

LEO ZAKRAJSEK
70-9th Ave., New York, N. Y.

Drs. HOLLANDER Dentists

1355 E. 55th St. vogal St. Clair Ave.

NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprto ob sredah popoldne in ob nedeljah.

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčič: — Jaz sem rabila Vašo hvale vredno ALPENTINKTURO za lasje za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narastli, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lasje zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado. Bruslontinktura za sive lasje od katere postanejo moškimi in ženski popolnoma naradni lasje kakoršne ste v mladosti imeli. Wahčič Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, lokan, nogah ali križicah se ozdravi v 5-tih dneh poponoma. Rane, opekline, bole, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse tej boleznim se v 3 dneh poponoma ozdravi.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošliem poponoma zastoj.

JAKOB WAHČIČ
6702 Bonna Ave N. E. Cleveland. O.

KRIZARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.
Spisal: H. Sienkiowich.
Poslov.: Podravski.
(Dalje.)

Odhajaje od groba, je zapazil pri slabih svetlobi, da je bil ves grob okrašen z lepimi vencami in da je okrog njega bilo nasuto dokaj cvetja, od katerega se je širila prijetna vonjava. To je jako ganilo mladeniča, zato je vprašal:

"Kdo oskrbuje to rakev?"
"Gospodična iz Zgorelic," odvrne Tolim.

Mladi vitez ne odgovori na to ničesar, toda trenutek pozneje, ko je zagledal Jagjenko, se zgrudi pred njo, in objemši jej kolena, zakliče:

"Bog ti povrni tvojo dobroto ter za one cvetke, nabrane za Danuško."

Po teh besedah se spusti v jok, ona pa ga prime z obema rokama za glavo, kakor sestra, k hoče obodriti svojega ljubljene brata, ter reče:

"Oh, moj bišek, jaz bi te hotela še drugače potolažiti."

Na to so se vpile tudi njej solze curkoma iz oči.

XV.

Jurand je umrl nekoliko dni pozneje. Ves teden je molil duhovnik Kaleb nad njegovim truplom, katerega se ni polasčevala trohno, v čemur so vsi videli čudež božji. Ves teden je dohajalo dokaj gostov v Spihov. Po tem nastalo nekaj časa tiho, kakor nastane navadno po pogrebu. Zbišek je zahajal pogostoma, kjer pa ni streljal zverine, pač pa hodil semtertje zamišljen. Nekega večera je prišel v soboto, v kateri sta sedeli deklici z Matijcem in Glavačem, ter rekel povsem iznenadoma:

"Poslušajte, kaj vam povem. Tuga nikomur ni mila radi tega bo gotovo bolje, da se vrnete v Bogdanec in v Zgorelice nego da sedite tukaj v žalosti."

Vsi so molčali nekaj časa, ker so slutili, da se z teh besed razvije jakko važen razgovor. Še le čez nekaj časa spregovori Matija:

"Bilo bi to bolje za nas in zate."

Ali Zbišek potrese svoje svetle lase.

"Ne!" reče. "Bog da, da se tudi jaz vrnem v Bogdanec, toda sedaj moram iti na drugo pot."

"Ej," zakliče Matija. "Mislim sem si že, da je konec, toda vendar še in konec! Boj se Boga, Zbišek!"

"Saj veste, da sem to obljubil."
"Ali je mar to vzrok? Ako ni Danuške, pa tudi ni več obljube. Smrte je rešila tvoje prisege."

"Rešila bi me moja smrt, ne pa njena. In jaz sem prisegel na viteško čast. Nu, kaj hočete? Na viteško čast."

Vsaka beseda o viteški časti je imela na Matijca naravnost čaroben vpliv. On se v svojem življenju ni

dosti brigal za druge naredbe nego za božje in cerkvene, zato pa se je strogo držal onih, za katere mu je bilo zares mar.

"Jaz ti ne pravim, da moraš postati nezvest prisegi."

"Nu, torej?"

"Jaz le pravim to da si še mlad in da imaš še časa za vse dovolj. Pojdi sedaj z nami, ondi si počiješ, se otreseš nekoliko svojih bolečin in svoje žalosti potem pa greš kamor te je volja"

"Odgovorim vam tako odkritosrčno kakor pri spovedi," odvrne Zbišek, "jezdim kamor je treba, govorim z vami, jem in pijem kakor vsak človek, toda odkritosrčno vam povem, da si v svoji notranjosti, v svoji duši ne vem pomagati. Ničesar drugega ni nego tuga, in solze mi drugo ni nego tuga, in solze mi same teko iz oči."

"Prav radi tega ti bo med tuji še hujše."

"Ne," reče Zbišek. "Bog vedi, da bi v Bogdancu naravnost poginil. Kadar vam pravim, da ne morem, pa ne morem. Meni je treba vojne, ker ne bojnem polju se pozabi vse najlože. Čutim, da mi odleže, kadar izvršim svojo obljubo, ko bom mogel reči oni čisti duši: Vse sem izvršil, kar sem ti obljubil. Poprej ne! Vi me niti privezanega ne obdržite v Bogdancu."

Po teh besedah nastane v sobi taka tišina, da se je moglo slišati, kako so letale muhe pod stropom.

"Ako ima le poginiti v Bogdancu, pa naj rajše odide," spregovori končno Jagjenka.

Matija si založi obe roki za tilnik, kar je delal vselej v trenutkih največje žalosti, globoko vzdihne ter zakliče:

"Oh, mogočni Bog!"

Jagjenka pa doda:

"Ti, Zbišek, pa nam priseži, ako te ohrani Bog pri življenju da ne ostaneš tukaj, marveč da se vrneš k nam."

"Čemu se ne bi vrnil? Kajpada, da daleč od Spihova ne odidem, tukaj pa tudi ne ostanem."

"Ako ti je toliko mar za njo, za Danuško, prenesemo ti jo v Krešnjo," doda Jagjenka s tišjim glasom.

"Jagjenka!" zakliče Zbišek globoko ganjen.

"In prevzet od občutkov hvalečnosti se jej zgrudi k nogam."

XVI.

Stari vitez bi bil jako rad spremljal Zbiška k vojski kneza Vitolda, toda Zbišek o tem ni hotel niti slišati. Sklenil je oditi sam, brez spremljevalcev in brez vozov; samo troje jezdecev je hotel vzeti s seboj od katerih je bilo jednemu naročno, da ima nositi živež drugi orožje tretji pa medvedje kože za prenočišče. Zaman sta ga prosila Jagjenka in Matija, da naj vzame vsaj Glavača zo orožjenosca in služabnika z neprekosljivo zvestobo in močjo s seboj. Zbišek tega ni hotel, rekoč,

da mora pozabiti na bolest, ki ga teži, Glavač pa bi ga spominjal na to, kar je bilo in je minilo.

tovali o tem, kaj se ima zgoditi s Spihovem. Matija je svetoval, da naj se zemljišče proda. Rekel je, da je to nesrečna zemlja, ki ni prinesla nikomur nič drugega nego nesrečo in tugo.

V Spihovem je bilo mnogo raznovrstnega bogastva, bodiši že denarja, orožja, konj, obleke, kožuhov; dragocenih kož in vsakovrstnih čred vendar Matijcu je bilo mnogo na tem, da se povzdigne Bogdanec, ki mu je bil ljubši nego vse druge kraje. Dalje časa je trajalo posvetovanje, da Zbišek ni hotel privoliti v prodajo.

"Kako naj prodam — je dejal — Jurandove kosti? Ali naj se mu tako zahvalim za vse dobrote, s katerimi me je obsipal?"

"Obljubili smo ti, vzeti s seboj pokojno Danuško," reče Matija, "pa moremo tudi Jurandovo truplo vzeti s seboj."

"Toda on je tukaj pri svojih prednikih, in v Krešnji bi mu dolg čas brez njih. Ako vzamete Danuško, ostane on brez svojega otroka, ako vzamete tudi njega, ostanejo njegovi predniki sami."

"Ti ne pomisli na to, da se na haja Jurand v raju, kjer jih vsaki dan gleda; saj oče Kaleb trdi, da je v raju, odvrne stari vitez."

Vendar duhovnik Kaleb, ki je bil na Zbiškovi strani, reče:

"Duša je v raju, toda truplo je na zemlji, kjer ostane do sodnega dne."

Matija se nekoliko zamisli in nasleduje svoje misli spregovori:

"Vendar Jurand morda ne vidi teh, ki niso veličani; temu pa mi ne moremo pomagati."

"Čemu naj mi prerešujemo naredbe božje!" reče Zbišek. "Pa tudi tega ne daj Bog, da bi se ptuj človek nastanil nad njegovimi svetimi ostanki! Najbolje je, da pustimo tukaj vse, kakor je, kajti Spihova ne prodam, ko bi mi kdo tudi celo kneževino ponudil zanj."

Po teh besedah je Matija že vedel, da ni druge pomoči, kajti poznal je uporno naravo svojega sinovca, ter se čudil z drugimi vred tej njegovi lastnosti.

Zato reče čez nekaj časa:

"Res je, da mi ta mladenič nasprotuje, toda v tem, kar govori, ima prav."

In zamračil se je, ne vede, kaj bi počel.

Toda Jagjenka, ki je doslej molčala, je prišla z novim nasvetom.

"Najbolje bi bilo, ako bi se dobil človek, ki bi tukaj gospodaril in vzel Spihov v najem. Najbolje bi bilo, dati ga v najem, ker bi potem ne imeli nobenih skrbi — marveč gotov denar. Morda bi Tolim?"

On je že star ter se razume bolj na vojno nego na gospodarstvo, toda ako ne on, morda duhovnik Kaleb?"

(Dalje prihodji.)

PREVIDNOST V GOVORJENJU VPRİČO OTROK.

Radovednost otrok je velika: prirodno natezajo uho, ko slišijo odrasčene govoriti o tem in onem. Radovednost in radoznalost jih žene. Pri prvi odrasčen človek ni nikoli zadosti previden, pri drugi nikoli zadosti potrpežljiv.

O škodljivosti neprevidnega govorjenja vpričo otrok bi radi nekaj povedali.

V nedeljo je bilo, po končani božji službi. V družbi znancev gre mati s sinčkom desetih let proti domu. Pogovor se vrta okoli današnje pridige. Gospod kaplan je dober človek, pa ne dober cerkveni govornik. Ženske ga vlečejo čez zobe o tem in onem. Fantiček zvesto poslušal sodbo o kaplanu, svojem katehetu in si potem popoldne pri učenju katehizma to svoje misli. Seveda ne bo tiho drugo jutro v šoli, ampak bo povedal svojim součencem, da so gospod katehet za nič. Posledica — velika vmena za učenje — katehizma? — Kaj še. —

Oče so danes posebno dobre volje. — Z veseljem pripovedujejo, kako so v svojih otroških letih skupaj z drugimi otroci učitelju nagajali. Mali Peter, šolarček poskakuje od veselja, ko čuje iz očetovih ust nauk kako se mora narediti, da je učitelj nejevoljen. — Čakajte. — takoj jutri bomo mi poskusili podobno narediti.

Iz sukna zna Peter lepo izrezati podobno mačka: če jo namažeš s

kredu in potem to krpo vržeš komu na suknjo, se podoba mačka pozna na njej. To bomo jutri naredili našemu učitelju: to bo smeha. Rečeno, storjeno. Škodoželjno se paglavci smejejo, ko koraka njihov učitelj z "mačkom" na hrbtni proti domu.

Drugi dan — preiskava. Zločinstvo in zločinec prideta na dan.

Posledica — slab red v vedenju za Petra v spričevalu.

Stariši so nevoljni nad učiteljem, ki je tako omadeževal čast njihove hiše. Ko pride vzrok slabega reda na dan, — je očetovo spoznanje o neumnosti njegovega pripovedovanja o svojih šolskih letih prepoznano.

Peter je zgubil spoštovanje do obeh, očeta učitelja.

VOLITVE V AVSTRIJI.

17. oktobra bodo volitve v državno zbornico za Avstrijo. Posebno agilni so socijalni demokratje, ki so razvili kar najživahnejšo agitacijo.

OGLAS

V družino z dvema otrokama se išče za službo dekle ali tudi starjša ženska, ki bi pomagala pri hišnem delu in v groceriji. Plača po dogovoru. Več pove vpravništvo "Edinost", 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Društvo Sv. Frančiška Seraf. K. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejema člane od 16—50 leta za zavarovalnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"

Slav. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in povodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupanič 1173 Norwood Rd.; Blag. Fr. Matjašič, 6515 Edna Ave. Oblektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki tork, četrtak in soboto ob pol 8 uri zvečer. Seja vsaki prvi tork v mesecu.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Tiho trpeče.

Mnoge žene in mlada dekleta trpe na tihoma od bolezni svojega spola. Take bolezni se ponavadi kažejo potom bolečin v križu, na strani, v ledjih ali spodnjem delu trebuha, večkratnem glavobolu, vročem in hladnem spreminjanju po telesu.

Severa's Regulator

(Severov Regulator) je pravilno zdravilo za odstranjenje teh bolečin in za popravo nesrečnosti vseh katerih trpe žene in dekleta. To zdravilo je bilo znano in rabljeno mnogo let z najboljšim uspehom. Dobite ga pri vašem lekarju. Bodite previdni, da dobite sigurno "Severjevega". Cena \$1.25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

Veliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.

On je zastopnik za ta dva lista.

Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima VELIKO ZALOGO OBUVAL.

Ljubeznjiva in točna postrežba

6107 St. Clair Ave.

CLEVELAND, OHIO.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priliko in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postal boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ki ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

ROJAKI

Ki želite dobiti sorodnike iz starega kraja, pišite nam za pojasnila, ki jih damo vsakemu popolnoma brezplačno..

VARNO IN ZANESLJIVO
POŠILJAMO

.... Denar v stari kraj najhitreje in najceneje.
ROJAKOM! Ki žele potovati v stari kraj, preskrbimo potne liste.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA:

MICHAEL ŽELEZNIKAR

Notary Public

VSA PISMA NASLAVLJAJTE NA:

"EDINOST" 1849 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.